

Op naar de vijftig!

In het nieuwe seizoen won ik voor de derde achtereenvolgende keer de beker door Eddy van de Velden, de verrassing van het toernooi, te verslaan. De normale partij werd remise, maar het beslissende vluggertje wist ik te winnen. Bij het snelschaken, vanaf 1997 de Klouwenbokaal geheten, waren er twee tweede plaatsen en bij het rapidschaak viel ik buiten de prijzen, zodat de teller op elf bleef staan.

De jaren daarna kwam de machine aardig op dreef en won ik elk seizoen minimaal een titel, al was de concurrentie groot van met name Emile Wustefeld, Tom de Gijzel, Tom de Ruiter, Henk van der Poel, Theo Slisser en Coen van der Heijden. Rond de eeuwwisseling stond de teller op twintig. Tijd om mijn doel aan te passen: hoeveel jaar zou ik nodig hebben om vijftig titels te behalen?

Als trainer gaf ik bij diverse bonden regionale trainingen, maar vreemd genoeg waren er in de SGA (Schaakbond Groot-Amsterdam) geen regionale trainingen, terwijl er in de SGA veel talent rondliep. Samen met Peter van Velzen, de jeugdleider van Zukertort/Amstelveen heb ik die trainingen opgezet. Voordeel was dat ik als trainer beschikbaar was en ook de ruimte van mijn buurtcentrum kon gebruiken. Het enige wat nog ontbrak waren pupillen. Ondanks dat de SGA één van de kleinste jeugdbonden van Nederland was, hadden we al snel twee volle groepen. In de jaren erna groeide het zelfs uit tot vier groepen en deden maar liefst 60 van de 350 SGA-jeugdleden mee aan deze trainingen!

Samen met (vlnr) de Zukertorters Kevin Tan, Wim Ris, Robert Ris en Peter van Velzen

In 1999 ging ik als begeleider mee naar het Europees Kampioenschap in Litochoro in Griekenland. Op zich was ik niet zo happig op dit soort reisjes, want je bent eigenlijk alleen met schaken bezig en hebt geen tijd om iets van het land te zien. Maar omdat er dit keer veel pupillen van mij deelnamen (Matthew Tan, Robin Swinkels, Arlette van Weersel, Desiree Hamelink en Marlies Bendsdorp) leek het mij leuk om mee te gaan. Daarnaast was ik al eerder naar Griekenland gereisd, zodat ik het EK kon combineren met een weekje vakantie. Het ritme tijdens zo'n EK of WK is: opstaan-ontbijten-voorbereiden-lunchen-schaken-analyseren-eten-ontspannen-slapen en dat negen dagen achter elkaar. Daniel Stellwagen wist de beste Nederlandse prestatie neer te zetten door het zilver tot en met 12 jaar te veroveren, terwijl mijn pupil Robin Swinkels fraai in de top-10 eindigde.

De EK-ploeg van 1999 (vlnr): Joost Michielsen, Desiree Hamelink, Frank Erwich, Arlette van Weersel, Marlies Bendsorp, Bianca Muhren, Robin Swinkels, Matthew Tan, Daniel Stellwagen, Eddy Sibbing, Jan Smeets, Marc Erwich, Joost Berkvens en Jan Werle. Allemaal zijn ze (W)IM of (W)IGM geworden.

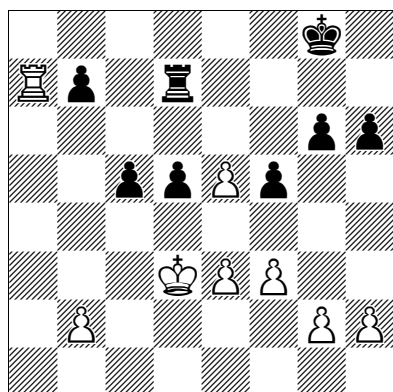
Sopsweeps werd in die jaren steeds sterker, vooral toen Johan Booij en Marcel Peek de overstap maakten. Het gesponsorde BSG I was onder teamleider Rob Disselhoff steeds meer een “vreemdelingenlegioen” geworden, waar voor enkele oer-BSG-ers geen plaats meer was. Johan had in 1998 zijn werkgever Magnus als sponsor aangebracht. Disselhoff besloot grootmeester Reinderman te contracteren waardoor Johan buiten het eerste viel. Marcel werd na vele jaren trouwe dienst tegen zijn zin reserve gezet. Een gesprek met de voorzitter veranderde daar niets aan, zodat hij vervolgens ook voor de club waar zijn schaakvrienden koos. In april 2000 besloot de ledenvergadering van BSG met een ruime meerderheid (30-2) dat men de sponsoring van het eerste niet meer wilde voortzetten.

Sopsweeps speelde inmiddels in de 3^e klasse van de KNSB-competitie. Omdat we alleen uitwedstrijden speelden en dan ook nog vaak in het Noorden of Zuiden van Nederland kostte dat veel reistijd. Na een gezellig etentje kwam ik dan - met de nodige alcohol in mijn lijf - laat thuis, terwijl ik de hele zondag training moest geven. Voor mij niet ideaal, vandaar dat ik steeds vaker verstek liet gaan.

In het seizoen 1998-1999 stevenden we op de titel af. De slotwedstrijd tegen LSG V kreeg een enerverend slot. Wij hadden aan gelijkspel genoeg voor promotie, zij hadden datzelfde resultaat nodig om niet te degraderen. De wedstrijd verliep voortvarend, maar toen Frank Smeele een stuk weggaf in gewonnen stelling was de overwinning iets minder duidelijk. Na de tijdcontrole stond het 2½-2½. Marc Spierings stond een stuk voor, ik had een duidelijk betere stelling, maar de stelling van Paul Rump was onduidelijk. Ik schatte in dat we minimaal 2-1 zouden kunnen halen, maar op de achtergrond werd er door de teamleiders onderhandeld om de resterende partijen in 1½-1½ te laten eindigen. Hoewel een teamleider alleen mag adviseren om remise aan te nemen of af te slaan, komen dit soort praktijken geregeld voor in de schaakwereld.

De bekendste deal is misschien wel het 2-2 gelijkspel van Nederland tegen Rusland op de Olympiade van 1988 in Thessaloniki. Alle partijen eindigden snel in remise, afgesproken door Sosonko [speler in deze wedstrijd!], Kasparov [reserve tegen Nederland] en Makaritsjev, de teamleider van de USSR. De andere spelers moesten zich neerleggen bij deze deal: Sosonko zette de klok bij Beljavski-Piket stil en Kasparov gaf Ivantsjoek opdracht remise te accepteren. Dit alles geheel tegen alle geldende regels! Het leverde Nederland natuurlijk wel een nuttig gelijkspel op en uiteindelijk – mede hierdoor – het brons.

De manier waarop er door diverse Soppers werd aangedrongen om akkoord te gaan met deze deal overviel me. De spanningen liepen hoog, maar ik besloot door te spelen. Een tegenvaller was dat Marc een zetherhaling moest toestaan, maar gelukkig hield ik het hoofd koel en won op een leerzame wijze! Dat Rump nog verloor, was voor het kampioenschap en de promotie niet meer van belang.

Eddy Sibbing–Ernst Gevers,
24 april 1999 (LSG V – Sopsweeps)

Stelling na 39...c5

1.b4! (Na 1...cxb4 wordt zwarts pionnenstructuur verzwakt. Na 1...c4+ 2.Kd4 kan de witte koning actief worden. Ook 1.Ta8+ Kf7 2.Tc8 ziet er goed uit voor wit). En nu:

[A] **1...c4+ 2.Kd4 Tc7 3.Ta2!** [Nu dreigt Kxd5] **3...c3** [3...b5 4.Kxd5 Kf7 5.Kd6 (Een belangrijke tussenzet: de toren moet de 7e rij opgeven, waarna de witte toren weer sterk meespeelt!) 5...Tc8 6.Ta7+ Kf8 7.e6 c3 8.Kd7! c2 9.e7+ Kf7 10.Kxc8 c1D+ 11.Kd8 en wit wint na 11.Dd2+ Td7 12.Dxe3 e8D++] **4.Tc2 Tc4+ 5.Kxd5 Txb4 6.Txc3 Tb2 7.Tc8+ Kf7 8.e6+ Ke7 9.Tc7+ Ke8 10.Ke5** (Wits stukken staan superactief en de hoofdreiging is 11.Kf6 met matdreiging) **10...Kd8** (Vele zetten zijn nu winnend voor wit: 11.Td7+, 11.e7+, 11.Th7 en zelfs 11.Kf6! (+-))

[B] **1...cxb4** (de partij) **2.Ta4 b3** [2...Kf7 (Een goede poging om het wit moeilijk te maken. Na direct 3.Kd4? Ke6 4.Txb4 Tc7 heeft zwart zijn stukken geactiveerd en krijgt tegenkansen. Beter is de pion direct pakken:)] **3.Txb4 Ke6 4.f4!** (Dat is het verschil: de witte koning staat op d3 goed (de zwarte toren kan niet binnen komen op c2) en de pion op e5 staat veilig gedekt.) **4...Tc7** (Toch de beste zet: speel actief in toreneindspelen! De zwarte toren wordt (ten koste van een pion) geactiveerd.) **5.Tb6+ Tc6 6.Txb7 Ta6 7.Th7 Ta3+ 8.Ke2 Ta2+ 9.Kf3 g4+ 10.Kg3 Te2 11.Txh6+ Ke7 12.Td6 Txe3+ 13.Kh4 Te2** (Zwart heeft behoorlijk spel gekregen, maar nog steeds staat wits toren goed en heeft wit de sterke troef op e5. Het grote verschil zit 'm in de koningen: zwarts koning kan niet actief worden, terwijl wits koning naar binnen loopt!) **14.Kg5! Txg2 15.Kxf5 Txh2 16.Kxg4 Td2** (Wit heeft twee verbonden vrijpionnen en zijn toren achter zwarts vrijpion: een 'technische winst', als je weet hoe het moet!) **17.f5 Kf7 18.Td7+ Ke8 19.e6** en de winst is een kwestie van zetten] **3.Tb4 Tc7 4.Txb3 f4 5.exf4 gxf4** (Nu leek mij **6.Tb4 Tg7 7.Tc2** een veilige winstweg, maar ook gewoon 'pionnen eten' levert een winststelling op!) **6.Kd4 Tc2 7.Kxd5 Txg2 8.Txb7** ('Afwikkelen' houdt in dat het gaat om wat er op het bord resteert en niet wat er verdwijnt. Hier resteert voor wit een sterke vrijpion, een actieve koning en actieve toren (op de 7e rij). Zwarts toren en koning staan slecht en de vrijpion die zwart krijgt is te langzaam) **8...Txh2 9.Ke4** (Het beste lijkt nu **9...Te2+** (toren achter de vrijpion!) en rennen met je h-pion. Maar ook wit kan snel zijn toren achter zwarts vrijpion krijgen en dat terwijl de verbonden witte pionnen - langzaam - naar voren kunnen (+-)) **9...h5 10.Kxf4 Tg2** (Dit 'afsnijden van de witte koning' komt veel te laat.) **11.e6** (Na **11...h4?** komt sterk **12.Tc8+ Kg7 13.e7** en **14.e8D** met directe winst. Ook zwarts 'enige zet' verliest simpel: **11...Te2 12.Kf5** (of ook **12.Tb1 h4? 13.Th1**) **12...h4 13.Tb4! h3 14.Tg4+ Kf8 15.Th4 h2 16.Kf6 Kg8 17.e7!** en zwart is in zetdwang) **11...Kf8 12.Kf5 Tg7** (Alles verliest inmiddels: dit wordt een eindspel uit Stap 3, 'Sleutelvelden!') **13.Txg7 Kxg7 14.Kg5 h4 15.Kxh4 Kf6 16.Kg4 Kxe6 17.Kg5 Ke5 18.f4+ Ke6 19.Kg6 1-0** en kampioen!

De analyse van deze partij, met een aandachtige Jan Smeets (later GM en 2 keer Nederlands kampioen)

Hieronder het verslag van de wedstrijd in de Gooi & Eemlander van 26 april 1999:

Eigenwijze Eddy Sibbing verguisd en bejubeld op titelfeest

Sopsweeps '29 beleeft spannende avonturen

Van onze medewerker

HILVERSUM

In een bruisend denksportcentrum in Leiden heeft Sopsweeps '29 zaterdag zijn zesde titel eerst in de waagschaal gesteld en vervolgens toch binnengehaald. Dat was het grote nieuws van de laatste competitieronde, waarin de meeste Gooise schaakclubs nog slechts om des keizers baard speelden. Met het reeds gedegradeerde HSG 3 gaat ook Soest terug naar de regionale competitie.

SCHAKEN

Het nieuwe Leidse denksportcentrum is de thuisbasis van LSG, dat met maar liefst vijf teams in de landelijke competitie speelt. Er speelden zich zaterdag dan ook hartverscheurende tafereelen af rond promotie en degradatie in diverse klassen. Twee hoofdrolspelers waren Sopsweeps '29, dat voor de zesde keer in het zevenjarig bestaan kampioen kon worden, en tegenstander LSG 5, dat zich op landelijk niveau hoopte te handhaven. Beide teams hadden daarvoor aan een gelijkspel voldoende. Dat hoefde dus niet al te moeilijk te worden, maar zo blijkt Sopsweeps niet in elkaar te zitten.

Aanvankelijk leek de wedstrijd een walkover te worden voor de aanstaande kampioen. Gert Pijl kegelde zijn tegenstander in negentien zetten omver en Paul van Onselen volgde niet veel later. Een keerpunt kwam toen Frank Smeele zijn dame weg gaf in plaats van de winnende zet te spelen. Geen 0-3 dus, met een gelopen koers, maar opeens 1-2, met twee vreselijke tijdnoedduels gaande.

Tom Bottema moest in een

stelling met wederzijdse kansen vijf zetten in een paar seconden doen en bood in arren moede remise aan. Zijn jonge tegenstander, die zich achteraf onder de indruk toonde van Bottema's hoge Elo-rating, nam het aanbod aan en kreeg de woede van zijn teamgenoten over zich heen. Kopman Johan Booij kwam minder goed weg dan Bottema. Zowel hij als zijn tegenstander hadden nog twee minuten voor twintig zetten. Stukken vlogen over het bord, niemand begreep wat er gebeurde, maar toen de rook was opgetrokken stond Booij drie stukken achter.

De stand was daarmee weer gelijk, met nog drie partijen gaande. Een logisch moment voor de Leidse teamleider om een collectief remiseenbod te plaatsen. Aangezien Paul Rump slecht stond, wilde heel Sopsweeps dit aanbod aan nemen, behalve Eddy Sibbing, die een prachtig eindspel zat te spelen. Hij speelde door en haalde zich daarmee de woede van de hele club op de hals; als hij zijn partij net niet zou winnen, zou het kampioenschap opeens op losse schroeven staan.

Furieuze Sopsweepsers trokken zich terug in de toilet-ruimte en eisten ter plekke een algemene ledenvergadering, maar Sibbing bleef stoer zitten en speelde door. Drie kwartier later haalde hij het punt binnen, waarna alle zonden hem weer net zo snel werden vergeven. Omdat Maro Spierings net daarvoor remise had gespeeld, was het matchpunt en daarmee het kampioenschap veilig. Terwijl de meegebrachte fles champagne werd ontkurkt, beging Rump in zijn eindspel nog een paar onnauwkeurigheden, waardoor de eindstand

op 4-4 werd bepaald. Na afloop van de wedstrijd maakte Sopsweeps bekend zich voor volgend seizoen te hebben versterkt met de BSG'er Marcel Peek. Hij moet ervoor zorgen dat het team ook in de tweede klasse een rol van betekenis kan spelen.

Oefenwedstrijden

De twee Gooise clubs in de meesterklasse waren beide al geplaatst voor de play-offs en speelden zaterdag dus een soort oefenwedstrijden. HSG maakte met 7-3 korte metten met Groningen. Overwinningen waren er voor Rogers, Xie, Brenninkmeijer, Boers-

ma, Zagema en de net vader geworden Friso Nijboer.

Magnus BSG speelde gelijk tegen het tweede team van Panfox. Glek, Reinderman en Rogozenko zorgden voor de overwinningen. Voor Panfox 2 leek dat ene punt genoeg om zich in de meesterklasse te handhaven, maar het kwam van een koude kermis thuis. Concurrent SMB bleef het team uit Breda net voor, door gelijk te spelen tegen Panfox 1. De landskampioen, met zes grootmeesters in de ploeg, voltrok daarmee het vonnis over het eigen reserve-team.

De play-offs op 13 en 14 mei in Breda starten met twee

halve finales, waaronder de Gooise derby HSG-BSG.

BSG 2 verloor thuis met 3,5-4,5 van Tal 2 en eindigde op de zesde plaats. HSG 2, dat na een sterk seizoen net geen kampioen werd, maakte zaterdag een ongeinspireerde indruk en verloor met 3 1/2-4 1/2 van Promotie, nota bene een degradatiekandidaat.

HSG 3 verloor ook de laatste wedstrijd, met 3 1/2-4 1/2 tegen Lelystad, en werd met twee matchpunten negende. Het speelt volgend seizoen weer in de regionale competitie en krijgt daar verrassend gezelschap van het gedegradeerde Soest.

In 2001 vierde BSG haar 90-jarig jubileum. De befaamde BSG-er Van Eijbergen werd toen tot erelid benoemd. In mijn ogen vreemd, want hij had nooit een functie binnen BSG bekleed, behalve dan lid van de commissie van beroep. Nog stuitender was deze benoeming als we weten dat hij in de Tweede Wereldoorlog een dubieuze rol heeft gespeeld, ook binnen BSG. Ik had al de nodige geruchten over het oorlogsverleden van Van Eijbergen vernomen voordat ik in de 80-er jaren van de vorige eeuw de heer Sitters sprak. Op een woensdagochtend parkeerde hij zijn auto op de stoep van ons ouderlijk huis aan de Singel in Bussum. Mijn moeder was in de voortuin bezig en sprak hem aan. Toen ze vertelde dat haar zoons (Ton en ik) thuis waren omdat ze de dag ervoor bij BSG hadden geschaakt, vertelde hij ook bij BSG te hebben gespeeld. Bij een kopje koffie kwamen al snel de verhalen over BSG en ook de periode tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hoewel joodse spelers niet deel mochten nemen aan clubactiviteiten, had BSG geregeld dat ze toch mee konden doen aan de interne door thuis hun partijen te spelen. Volgens Sitters had Van Eijbergen dat verklikt met alle gevolgen van dien. Hoe zo iemand ooit erelid van BSG heeft kunnen worden is mij nog steeds een raadsel. Na de Tweede Wereldoorlog komt de naam Van Eybergen dan ook een paar jaar niet voor in de schaakuitslagen.

Sowieso is BSG in mijn ogen kwistig met het benoemen van *ereleden*, alsof de titel *lid van verdienste* niet bestaat. De meeste andere schaakclubs gaan heel wat zuiniger met de titel erelid om. Zie bijvoorbeeld de schaakclub Heerenveen (berichtje op de KNSB-website in 2002):

Sietze de Jong 60 jaar lid Schaakclub Heerenveen

Op 2 september 1942 meldde de toen 17-jarige Sietze de Jong zich bij Schaakclub Heerenveen. Hij werd lid en blééf lid. De Jong speelde vele jaren in het eerste team, werd ooit vice-veteranenkampioen van Nederland, en is nog steeds recordhouder van Schaakclub Heerenveen met maar liefst 14 clubkampioenschappen . Ook op bestuurlijk vlak bleef De Jong niet achter. Voorzitter, penningmeester, wedstrijd- en competitieleider, alle functies zijn door hem vervuld.

Op 2 september 2002, precies zestig jaar na dato, werd Sietze de Jong op de ledenvergadering in het zonnetje gezet en benoemd tot erelid van Schaakclub Heerenveen.

(wordt vervolgd)